

Tjåehkere Sijte v/Lars Alvar Thomasson
Nyvikveien 1156
7898 LIMINGEN

Vår dato: 11.01.2018
Vår ref.: 2018/1623

Deres dato: 10.01.2018
Deres ref.:

Avslag på søknad om skadefellingstillatelse på ei gaupe i vinterbeiteområdet til Tjåehkere Sijte

Tjåehkere sijte søkte den 9. januar 2018 muntlig om skadefellingstillatelse på ei gaupe i deler av vinterbeiteområdet til Tjåehkere sijte. Den muntlige søknaden ble fulgt opp av en skriftlig søknad på e-post den 10. januar s.å. Fylkesmannen i Trøndelag avslår søknaden om skadefellingstillatelse på 1 (ei) gaupe i deler av vinterbeiteområdet til Tjåehkere sijte vest for E6. Avslaget ble meddelt muntlig til Lars Alvar Thomasson torsdag den 11. januar 2018 kl. 09:45.

Bakgrunnen for søknaden

Tjåehkere sijte søker med bakgrunn i funn av en reinkalv dokumentert drept av gaupe i Seterdalen, Bangdalen i Namsos kommune. Statens naturoppsyn (SNO) sin rovviltkontakt undersøkte kadaveret den 10. januar, og opplysninger innlagt av rovviltkontakten i rovbases.no bekrefter opplysningene i søknaden. Gaupa har også jaget og uroet reinen mye, og ifølge søker finnes det sannsynligvis flere kadavre i området. I søknaden skisseres et ønsket skadefellingsområde som ligger både innenfor og utenfor det fastsatte yngleområdet for gaupe i region 6 Midt-Norge.

Lovgrunnlaget

Fylkesmannens myndighet til å gi skadefellingstillatelse på gaupe reguleres i forskrift av 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 9, med hjemmel i lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 b.

Rovviltnemnda i region 6 Midt-Norge vedtok den 20. april 2017 kvote på fem betingede skadefellingstillatelser på gaupe. Av kvoten på fem gauper er to gauper påkjørt av bil og skal, i henhold til rovviltforskriftens § 7, siste ledd, belastes kvoten. Dette betyr at gjenværende skadefellingskvote for gaupe i region 6 nå er tre gauper.

I naturmangfoldlovens § 18 står det blant annet:

«§ 18. Annet uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk etter vurdering av myndighetene. Kongen kan ved forskrift eller enkeltvedtak tillate uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk

b) For å avverge skade på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk, vann eller annen eiendom.»

Rovviltforskriftens § 9 sier følgende:

«§ 9. Fylkesmannens myndighet til iverksetting av betinget skadefelling

Fylkesmannen kan av eget tiltak eller etter søknad fatte vedtak om iverksetting av felling for å forhindre fremtidig skade innenfor rammen av kvote for betinget skadefelling gitt av rovviltnemnden, jf. forskriften § 8, eller Miljødirektoratet, jf. § 13. Fylkesmannen kan delegere sin myndighet til iverksetting av slik felling til kommunen i særskilte tilfeller.

Ved vurderingen av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan, jf. forskriften § 6. Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til

- a) Områdets betydning som beitemark*
- b) Skadenes omfang og utvikling*
- c) Potensialet for fremtidige skader*
- d) Muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak*

Prinsipper for offentlig beslutningstaking

Naturmangfoldlovens formålsbestemmelse (§ 1):

«Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur».

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal imidlertid avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, herunder sørsamisk reindrift, jf. nml. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på annen måte eller i annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært eneste hensynet å ta, jf. også prinsippet om geografisk differensiert rovviltforvaltning. Fylkesmannen viser også til rovviltnemndas vurderinger av nml. § 5 ved fastsettelsen av kvote for betingede skadefellingstillatelser på gaupe den 20. april 2017.

I følge Norsk institutt for naturforskning (NINA) sin rapport 1370-2017 ble det registrert 18,5 ynglinger av gaupe før jakt i 2017 i region 6 Midt-Norge. Region 6 er dermed godt over det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen på 12 årlige ynglinger. Gjennomsnittlig antall familiegrupper av gaupe i region 6 de siste tre årene (2015-2017) er på 16,7; også godt over bestandsmålet. NINA introduserte i 2011 en prognosemodell for framskriving av bestanden av gaupe i Norge (NINA rapport 774). Beregninger gjort i NINA Rapport 1370 ved bruk av prognosemodellen viser at region 6 sannsynligvis vil oppnå bestandsmålet også før jakt i 2018 (antall familiegrupper før jakta i 2018). Pr. dags dato vet vi ikke hvor mange familiegrupper som blir registrert før jakt i 2018, slik at fylkesmannen må forholde seg til NINA Rapport 1370 om antall familiegrupper før jakt i 2017 og prognosemodellens estimat over antall familiegrupper før jakt i 2018 når søknaden vurderes. Med bakgrunn i data fra NINA Rapport 1370 anser Fylkesmannen i Trøndelag kravet i nml. § 5 om at arten skal forekomme i levedyktig bestand i sine naturlige utbredelsesområder som oppfylt. En eventuell skadefellingstillatelse vil ikke medføre at målet i nml. § 5 fravikes. Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8 til 12 i naturmangfoldloven legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet.

I følge forvaltningsplanen for store rovdyr i region 6 er det foreslåtte skadefellingsområdet både innenfor og utenfor det vedtatte yngleområdet for gaupe i region 6, jf. forvaltningsplanen for rovvilt i region 6 Midt-Norge. På bakgrunn av kunnskap innhentet fra det nasjonale overvåkingsprogrammet, NINA-rapport 1370, Rovdata og forvaltningsplanen, samt nemndas vedtak av 20. april 2017 anser Fylkesmannen i Trøndelag at kravet til kunnskapsgrunnlaget, jf. naturmangfoldlovens § 8 er godt nok til å fatte vedtak i saken. Førre-var-prinsippet i nml. § 9 kommer hovedsakelig til anvendelse i situasjoner der man ikke har slik tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Fylkesmannen er av den oppfatning at det ikke er tilfellet i denne saken, og mener derfor at førre-var-prinsippet kan tillegges mindre vekt i denne saken.

Naturmangfoldloven § 10 slår fast at en påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for. En eventuell felling hadde, i

henhold til rovviltforskriftens § 7, siste ledd, blitt belastet kvoten for kvotejakt på gaupe, slik at den samlede belastningen for gaupebestanden hadde ikke økt. Nml. § 10 tillegges derfor liten vekt ved behandlingen av søknaden. Søker har fått avslag på sin søknad om skadefellingstillatelse, og fylkesmannen anser dermed ikke at naturmangfoldlovens §§ 11 - 12 som relevant i denne saken.

Fylkesmannens vurdering og konklusjon

Bestanden av gaupe i region 6 lå før jakt i 2017 godt over bestandsmålet for regionen på 12 årlige familiegrupper, jf. NINA rapport 1370. NINAs prognosemodell indikerer at region 6 sannsynligvis vil oppnå bestandsmålet for gaupe også i 2018. Rovviltnemnda skriver i vedtak av 20. april 2017 at terskelen for innvilgelse av skadefelling differensieres i henhold til prinsippet om geografisk differensiering, jf. forvaltningsplanen. Rovviltnemnda har i forvaltningsplan for store rovdyr i region 6 sagt at omsøkte skadefellingsområdet ligger både innenfor og utenfor yngleområdet for gaupe. Når det foreslåtte skadefellingsområdet befinner seg både innenfor og utenfor yngleområdet for gaupe, jf. forvaltningsplanen, er det naturlig å vurdere søknaden ut fra hvor terskelen er høyest for å gi skadefellingstillatelse, altså innenfor område med mål om yngling.

Selv om terskelen for å innvilge søknader om skadefellingstillatelser på gaupe innenfor yngleområdet for gaupe er høyere enn utenfor, er terskelen for å innvilge søknader om skadefelling av gaupe generelt lav i region 6. Ved vurdering av om det skal gis skadefellingstillatelse skal det legges vekt på føringene i regionens forvaltningsplan for rovvilt. Terskelen for å innvilge skadefellingstillatelse skal være høyere innenfor forvaltningsområdet enn i områder utenfor forvaltningsområdet. Det omsøkte skadefellingsområdet er vinterbeite til Tjåehkere sijte og har stor betydning som beiteland for reinbeitedistriktet om vinteren. Imidlertid er det kun dokumentert en reinkalv tatt av gaupe i dette området, slik at det i dette tilfellet ikke er snakk om en akutt skadesituasjon. Skadenes omfang og utvikling gir ikke grunnlag for å innvilge søknaden.

Tjåehkere sijte har fått tilbud om midler til utvidet tilsyn i forbindelse med skadesituasjonen. Ut over dette er det forholdsvis små muligheter til å gjennomføre andre forebyggende tiltak. Med mye rein i området er potensialet for fremtidige skader. Imidlertid er det ikke registrert familiegrupper av gaupe i dette området nå i vinter, slik at skadevolder er mest sannsynlig ei enslig hanninggaupe. Observasjoner av spor i området styrker denne antagelsen. På grunn av et beskjedent skadeomfang ville en eventuell tillatelse derfor i hovedsak være knyttet opp mot å forebygge fremtidige skader, samt å regulere bestanden av gaupe. Gaupebestanden skal i all hovedsak reguleres ved hjelp av kvotejakt, jf. rovviltforlikets punkt 2.2.9. Årets kvotejakt starter den 1. februar. Det aktuelle skadefellingsområdet befinner seg innenfor to forskjellige kvotejaksområder, og det er tildelt kvote til begge disse (området med mål om yngling i (gamle) Nord-Trøndelag og område uten mål om yngling på Fosenhalvøya).

Det ene kadaveret (reinkalven) som er dokumentert tatt av gaupe er funnet innenfor område med mål om yngling, og forekomst av gaupe må påregnes i dette området. Namdalseid kommune er en del av område uten mål om yngling – Fosenhalvøya. Selv om det ikke er mål om ynglende gaupe i dette området har Fosenhalvøya en naturlig bestand av gaupe som gjør det svært vanskelig å eliminere gaupe som skadevolder i dette området. Erfaringer fra radiomerkede gauper i Trøndelag viser at de benytter store arealer og beveger seg på tvers av de definerte yngleområdene i forvaltningsplanen.

Fylkesmannens vedtak

Med hjemmel lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold § 18 og § 77, jf. forskrift av 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt § 9 har Fylkesmannen i Trøndelag fattet følgende vedtak:

- Søknaden fra Tjåehkere Sijte om skadefellingstillatelse på ei gaupe i deler av vinterbeiteområdene til Tjåehkere sijte vest for E6 avslås.

Klagerett

I medhold av forvaltningslovens kapittel VI er det klagerett på vedtaket. Eventuell klage skal stiles til Miljødirektoratet, 7485 Trondheim, og sendes til Fylkesmannen i Trøndelag, Postboks 2600, 7734 Steinkjer innen 3 (tre) uker fra mottakelsen av dette brevet.

Med hilsen

Gry Tveten Aune (e.f.)

Seksjonsleder
Klima- og miljøavdelingen

Inge Hafstad

Seniorrådgiver
Klima- og miljøavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Kopi til:

Midtre Namdal samkommune	Postboks 333 Sentrum	7801	NAMSOS
Miljødirektoratet	Postboks 5672 Torgarden	7485	TRONDHEIM
Snåsa kommune / Snåasen Tjfelte	Sentrum	7760	SNÅSA
Steinkjer Kommune	Postboks 2530	7729	STEINKJER